

ЗАНЯТТЯ 1

Тема. Один, багато. Порівняння предметів.

Мета: учити дітей порівнювати предмети за кількістю; формувати уявлення про поняття «один», «багато»; працювати над умінням узгоджувати числівник «один» з іменниками; виховувати прагнення працювати самостійно.

Матеріали: *демонстраційний:* іграшки (лялька, ведмідь, цуценя, дзиґа, кулька, пірамідки, кубики, машинки), картки із зображенням одного й багатьох предметів (вихователь може використовувати під час заняття різні іграшки, які є в групі, головне, щоб серед них було декілька однакових); *роздавальний:* картки із зображенням двох горизонтальних смужок (червоного й жовтого кольорів), картки із зображенням іграшок; зошит¹, олівці.

Хід заняття

1. Психогімнастика.²

2. Гра «Скільки?».

— До нас прийшла гостя. (Вихователь показує ляльку.) Її звали Катруся.

Після знайомства з лялькою дітям пропонується розглянути коробки з іграшками, які принесла Катрусі, й відповісти на запитання.

— Скільки в Катруся ведмедиків (цуценят, кульок, ляльок)? (*Один, одна.*)

— Скільки пірамідок (кубиків, машин)? (*Багато.*)

— Скільки зайчиків? (*Жодного.*)

— Чого більше: пірамідок чи кульок?

— Чого менше: машинок чи ведмедиків?

3. Робота в зошиті.

Завдання 2, с. 1.

— Якими іграшками вам подобається гратися найбільше?

— У вас одна іграшка чи багато?

— Розгляньте іграшки. Назвіть їх.

— Скажіть, яких іграшок по одній, а яких — багато? Обведіть тільки ті іграшки, яких по одній.

— Які іграшки ви обвели? Чому?

4. Фізкультхвилинка.

Пальчиків у нас багато,
(Діти показують долоньки.)
І працюють всі завзято.
(Ворушать пальчиками.)
Швидко іграшки збирають
(Стукають кулачок об кулачок.)
І завжди допомагають.
Голова у нас одна,
(Торкаються голови.)
Нахиляється вона.
(Нахиляють голову вправо і вліво.)
Вправо, вліво повернись,
Навколо себе покрутись.

5. Гра «Розклади іграшки».

Вихователь роздає дітям по одній картці із зображенням горизонтальних смужок («полички») червоного й жовтого кольорів і картки із зображенням іграшок. Потім пропонує покласти багато

¹ Ігнат'єва С. А. Лічилочка. Практична математика: Робочий зошит для дошкільнят від 4 років / С. А. Ігнат'єва, А. Л. Калмикова, Р. Г. Авдеева — Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. — 64 с.: іл. (Далі користуємося цим самим виданням.)

² Зразки проведення психогімнастики подано у додатку.

іграшок на одну «полицю» й одну іграшку — на другу («полички» діти вибирають самостійно). Після виконання завдання вихователь запитує дітей:

— У кого на червоній «полиці» одна іграшка? А в кого багато? (І навпаки, у кого на жовтій «полиці» багато іграшок, а в кого — одна?)

6. Гра «Будь уважним».

Діти стають у коло й уважно стежать за картками, які показує вихователь. Якщо на картці намальований один предмет (іграшка), діти повинні плеснути в долоні один раз, а якщо багато — затупотіти ногами. Вихователь показує 3—4 картки.

7. Робота в зошиті.

Завдання 5, с. 2.

Перед виконанням завдання можна поговорити з дітьми про те, хто з намальованих тварин чим харчується.

— Назвіть тварин, яких ви бачите на малюнку. Порівняйте їх за кількістю. Кого багато? (*Зайчиків.*) Кого по одному? (*Ведмедик і кіт.*)

— «Нагодуйте» тварин.

— Ви знаєте, хто любить моркву? мед? рибу?

— З'єднайте кожну тварину з улюбленими ласощами за допомогою стрілок.

8. Підсумок заняття.

— Плесніть у долоньки стільки разів, скільки у вас носиків. (Діти плескають один раз.)

— Тупніть стільки разів, скільки у вас пальчиків. (Діти тупотять багато разів.)

ЗАНЯТТЯ 2

Тема. Стільки ж, більше, менше. Величина предметів.

Мета: учити порівнювати дві групи предметів шляхом накладання, прикладання, знаходити однакові ознаки, використовувати в мові слова *більше, менше, стільки ж*; закріпити вміння класифікувати предмети за кольором, розміром; виховувати спостережливість.

Матеріали: *демонстраційний:* фланелеграф, картки із зображенням курчат і каченят (по 5 шт.); *роздавальний:* паперові літаки трьох кольорів, аркуші паперу (формат А4 такого самого кольору, як і літаки); картки із зображенням курчат і каченят (по 5 шт.); шапочки із зображенням великих і маленьких бджіл; зошит, олівці.

Хід заняття

1. Психогімнастика.

2. Гра «Літаки».

На стільцях по одному розкладено маленькі паперові літаки трьох кольорів. Вихователь запитує в дітей:

— Скільки літаків? (*Багато.*)

— Яких кольорів літаки? (*Відповіді дітей.*)

— По скільки літаків на кожному стільці? (*По одному.*)

Вихователь пропонує дітям взяти по одному літаку. За командою: «Полетіли червоні літаки..., жовті...» — діти виконують відповідні дії (піднімають літаки вгору й хаотично пересуваються по груповій кімнаті).

У тій же послідовності літаки «приземляються» на «аеродроми» — аркуші паперу, кольори яких відповідають кольорам літаків.

Під час гри вихователь фіксує увагу дітей на кількості літаків (скільки всього, скільки в однієї дитини, скільки літаків кожного кольору і т. д.).

3. Робота в зошиті.

Завдання 2, с. 3.

Вихователь звертається до дітей із проханням розповісти про їхніх друзів, як вони разом проводять час, чи люблять пити чай.

— Скільки чашок слід приготувати, якщо приходить один друг?

Далі вихователь пропонує розглянути малюнок:

— За допомогою літаків ми потрапили в гості до ведмежат. Скільки ведмежат зображено на малюнку? Скільки чашок?

— Подивіться, чи всім вистачає чашок?

Вихователь звертає увагу дітей на те, як порівняти кількість чашок і ведмедиків (з'єднати олівцем ведмедика й чашку), діти мають дійти висновку, що одному ведмедикові не вистачає чашки. Після цього вихователь пропонує домалювати чашку.

— Скільки потрібно домалювати чашок? *(Одну.)*

— Чому ви так вважаєте?

4. Фізкультхвилинка.

Вихователь віддає команди, діти виконують рухи.

— Приготуватися до польоту! (Діти встають із-за столів, виходять на килим.)

— Застебнути ремені! (Діти плескають у долоні.)

— Завести мотори! (Діти виконують кругові рухи руками перед собою.)

— Полетіли! (Діти виконують довільні рухи.)

5. Гра «Допоможи курчаті».

У ході гри вихователь працює на фланелеграфі з картками, діти на своїх місцях — з роздавальним матеріалом.

Вихователь пропонує викласти перед собою картки із зображенням каченят.

— Хто плаває по озеру?

— Скільки каченят? *(П'ять.)*

— Підійшли курчата й захотіли переправитися на інший берег, але вони не вміють плавати. Як їм допомогти? *(Попросити каченят перевезти їх.)*

— Чи зможуть каченята виконати прохання курчат? Що треба для цього зробити?

Вихователь вислуховує припущення дітей, підводячи їх до думки, що слід перевірити, чи однакова кількість каченят і курчат.

— Для цього необхідно над кожним каченям покласти по одному курчатку.

Діти виконують завдання, визначаючи, що курчат стільки ж, скільки й каченят.

— Чи зможуть каченята перевезти курчат? Чому? (Відповіді дітей.)

6. Гра «Ведмідь і бджоли».

— Ведмежата хочуть подякувати вам за допомогу й навчити своєї улюбленої гри.

Вихователь роздає дітям шапочки із зображенням великих і маленьких бджіл, потім уточнює, скільки всього бджіл (багато), які бджоли (великі й маленькі).

— У яких будиночках живуть великі бджоли? *(У великих.)* А маленькі? *(У маленьких.)*

«Бджілки» літають по галявинці. Як тільки «ведмідь» вийде з барлогу (для першої гри роль ведмеда може виконати сам вихователь, надалі це може робити дитина), вони ховаються по своїх будиночках (надягають шапочки). Вихователь уточнює наявність бджілок у кожному «будиночку», порівнює кількість великих і маленьких бджілок. Щойно «ведмідь» іде, бджілки знову з'являються на галявині (діти знімають шапочки й довільно пересуваються).

7. Підсумок заняття.

— Хто кому допомагав переплисти річку?

— Кого було більше (менше)?

— Які бджілки літали на галявині?

ЗАНЯТТЯ 3

Тема. Ліворуч, праворуч. Порівняння двох груп предметів.

Мета: вправляти в орієнтуванні в просторі, використовуючи в мові слова *ліворуч, праворуч*, визначати напрямок руху; учити порівнювати дві групи предметів шляхом накладання; тренувати в умінні класифікувати предмети; виховувати самостійність.

Матеріали: *демонстраційний:* фланелеграф, плоске зображення дерева, ягоди (жовтого, червоного кольорів), листки (великого й маленького розміру в довільній кількості); *роздавальний:* плоске зображення листків (5 шт.), ягід (5 шт.) для гри «Збери ягоди»; картки із зображенням машинок, розрізані на дві частини; зошит, олівці.

Хід заняття

1. Психогімнастика.

2. Гра «Чарівне дерево».

Перед початком гри вихователь запитує дітей про те, які дерева вони знають, що на них росте.

— А наше дерево — чарівне, на ньому ростуть різнокольорові ягоди.

На фланелеграфі викладається фігурка дерева, на якому прикріплені ягоди й листки.

— Розгляньте та скажіть, якого кольору ягоди й листки, якого вони розміру (ягоди червоного, жовтого кольорів, великі й маленькі листки зеленого кольору).

Дітям дається завдання по черзі перемістити жовті ягоди на правий бік дерева, червоні — на лівий, потім маленькі листки прикріпити ліворуч, великі — праворуч.

3. Робота в зошиті.

— Довідавшись, що на нашому «чарівному» дереві ростуть ягоди, до нас у гості прийшли два півники.

Завдання 1, с. 4.

Вихователь обговорює з дітьми, де живуть півники, чим їх годують; звертає увагу на те, що півники можуть бути різного кольору.

— Якими кольорами можна розфарбувати хвости півників?

— У який бік дивляться півники? (*Один дивиться праворуч, другий — ліворуч.*)

— Тому півникові, який дивиться ліворуч, розфарбуйте хвіст синім і зеленим кольорами. Які олівці ви приготуєте?

— Тому півникові, який дивиться праворуч, — жовтим і рожевим. Якого кольору буде хвіст у того півника, який дивиться праворуч?

Завдання 2, с. 4.

Вихователь пропонує дітям намалювати зернятка півникам.

— На тарілці ліворуч намалюйте три зернятка, праворуч — два.

— Скільки зерняток ви намалювали праворуч?

4. Фізкультхвилинка.

Вихователь просить виконати яку-небудь дію, а сам демонструє зовсім інше. Наприклад, він говорить: «Підніміть ліву руку!», а сам піднімає праву й т. д. Діти мають уважно слухати команду й правильно виконувати дії.

5. Гра «Збери ягоди».

— Півники вирішили зібрати ягоди.

Вихователь викладає на фланелеграфі листки, потім — ягоди, при цьому іноді помиляється: кладе по дві ягоди на один листок, залишає один листок без ягоди. Завдання дітей — виправити помилки, зробивши так, щоб на кожному листку лежало по одній ягідці. Потім вихователь поміщає кожну ягідку під листок, звертаючи увагу дітей на розташування ягід і листків, співвідношення їхньої кількості.